

प्रती- मा. संपादक

दैनिक.....

पुणे

विषय- धनगरांचा समावेश आदिवासींमध्ये करण्याच्या राज्यघटना विरोधी मागणीला दलित, पुरोगामी व आदिवासी संघटनांचा तीव्र विरोध...

महोदय,

धनगर समाजातील काही नेत्यांनी धनगरांचा समावेश आदिवासींच्या घटनात्मक यादीत करावा या मागणीसाठी बारामती येथे जनतेची दिशाभूल करणारे व खऱ्या आदिवासींच्या अस्तित्वावर उठणारे राजकीय आंदोलन सुरु केले आहे. त्यांच्या ह्या निव्वळ आपमतलबी व स्वार्थी राजकीय मागणीला भाजप, राष्ट्रवादी, शिवसेना, मनसे, कोन्ग्रेस, स्वाभिमानी शेतकरी संघटना ह्या पक्षांनी देखील येत्या विधानसभा निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर धनगरांच्या एक गड्डा मतांवर डोळा ठेऊन पाठींबा दिला आहे. राज्यघटनेतील आदिवासींच्या अनुसूचित समावेशासाठी अत्यावश्यक असणारे निकष धनगर पूर्ण करू शकत नसल्याने राज्यघटनेत धनगरांचा समावेश आदिवासींमध्ये झालेला नव्हता. केवळ येणाऱ्या विधानसभा निवडणुकीतील उपद्रवमुल्याचे भांडवल करून व आंदोलने करून आदिवासींमध्ये समावेश करण्याचे कारस्थान सरळ सरळ राज्यघटनेतील तरतुदींची पायमल्ली ठरेल. म्हणूनच ह्या स्वार्थी मागणीला आम्ही दलित, पुरोगामी, डाव्या व आदिवासी संघटना विरोध करित असून महाराष्ट्र शासनाने धनगरांचा समावेश आदिवासींमध्ये करण्याचा प्रस्ताव देखील करण्याला आम्ही तीव्र विरोध करित आहोत. सामाजिक न्याया ऐवजी मतांच्या राजकारणासाठी आरक्षणाचा गैरवापर करण्याचे असे निव्वळ स्वार्थी राजकीय प्रयत्न आरक्षणाच्या मुलभूत न्याय तत्वाला बदनाम करित असून त्याविरोधात सर्वांनी उभे राहून आरक्षणाच्या सामाजिक न्यायाच्या मूळ उद्दिष्टाचे संरक्षण करण्याचे आवाहन आम्ही करित आहोत.

१) धनगर समाजाचा दावा आहे कि आदिवासी यादीतील क्रमांक ३६ मध्ये त्यांचा समावेश असून यादीत असलेला " धनगड " हा उल्लेख म्हणजे टायपिंग मधील चूक आहे व धनगड असे वाचण्या ऐवजी ते " धनगर " असे वाचले गेले पाहिजे.

हा दावा अत्यंत खोडसाळपणाचा व दिशाभूल करणारा आहे.

"ओरान, धनगड (DHANGAD) " व " धनगर (DHANGAR) " ह्या दोन संपूर्णपणे भिन्न, वेगळ्या व परस्परांशी काडी इतकाही संबंध नसलेल्या स्वतंत्र जमाती आहेत. आदिवासी यादीत क्रमांक ३६ मध्ये " ओरान, धनगड "

असा एकत्र उल्लेख असून धनगड हि ओरानची उपशाखा जमात आहे. धनगड याचा अर्थ " शेतमजूर ". महाराष्ट्रात ओरानला धनगड किंवा कुरुख देखील म्हणतात त्यांचा मुख्य व्यवसाय शेती व शेत मजुरी करणे असून ओरिया भाषेशी त्यांच्या भाषेचा संबंध असून मुळात छोटा नागपूर मधून मध्य प्रदेश, ओरिसा, पश्चिम बंगाल ह्या सलग आदिवासी

पट्ट्यात ते स्थिरावले आहेत. महाराष्ट्राच्या चंद्रपूर मधील बल्लारशाह पेपरमिल मध्ये जंगल कामगार म्हणून काम ते करतात. तर दुसरीकडे धनगर हि मुळात ' इतर मागासवर्गा ' तील परंतु नंतर ' भटक्यां ' मध्ये समाविष्ट जात आहे. नामसादृश्याच्या पलीकडे धनगड व धनगर यांच्यात कोणतेही साम्य नाही.

२) ओरान, धनगड यांची भौगोलिक अलिप्तता- महाराष्ट्राच्या सिमालगत विशिष्ट अश्या चंद्रपूर व गडचिरोलीच्या क्षेत्रातच हि जमात आढळून येते. फक्त विशिष्ट भौगोलिक प्रदेशातील त्यांचे वास्तव्य हे त्यांचे वैशिष्ट्य आहे. भौगोलिक अलिप्तता हे मानववंशशास्त्रीय दृष्ट्या आदिवासी असण्याचे प्रमुख लक्षण आहे. शासन देखील ह्या निकषावर आदिवासीपण ठरवते. ते ओरान, धनगड पूर्ण करतात तर याउलट धनगर हे महाराष्ट्रातील अनेक जिल्ह्यांत मोठ्या संख्येने आढळतात व ते साहजिकच आदिवासी ठरत नाहीत.

३) उपरोक्त सत्य पायदळी तुडवून महाराष्ट्र सरकार धनगरांच्या दबावाला बळी पडून व निवडणुकीवर डोळा ठेऊन जर धनगरांना आदिवासींच्या यादीत समाविष्ट करण्याचा प्रस्ताव तयार करून केंद्र सरकारकडे पाठविण्याचा विचार करत असेल तरी प्रत्यक्षात सध्या बंधनकारक असलेल्या कायदेशीर प्रक्रिया पूर्ण केल्याशिवाय मनमानी पद्धतीने तसे करण्याचे अधिकार राज्य सरकारला नाहीत. ५ फेब्रुवारी १९८८ च्या निर्णयानुसार आदिवासी मंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीच्या, आदिवासी संशोधन केंद्राच्या व राज्यघटनेतील ५ व्या अनुसूचीनुसार अस्तित्वात असलेल्या महाराष्ट्रातील आदिवासी सल्लागार परिषदेच्या मान्यतेशिवाय असा प्रस्ताव देखील तयार करण्याचे अधिकार महाराष्ट्र सरकारला नाहीत.

ह्या सर्व सत्य पार्श्वभूमीवर धनगरांच्या आदिवासींमधील घुसखोरीचा प्रयत्न संपूर्णपणे अयोग्य व आदिवासींवर घोर अन्याय करणारा आहे. तसेच केवळ मतांवर डोळा ठेऊन राजकीय उद्दिष्टासाठी आरक्षणासारख्या उदात्त तत्वाचा गैरवापर करून धनगरांना पाठींबा देणाऱ्या राष्ट्रवादी कोन्ग्रेस, कोन्ग्रेस, भाजप, शिवसेना, मनसे, स्वाभिमानी शेतकरी पक्ष इत्यादींचा देखील आम्ही निषेध करतो व त्यांनी राज्यघटना पायदळी तुडविणारे आपमतलबी राजकारण त्वरित थांबवावे असे आवाहन आम्ही करीत असून खऱ्या आदिवासींच्या आरक्षणाच्या संरक्षणासाठी व आरक्षणाचे मतांसाठीचे राजकारण हाणून पाडण्यासाठी आम्ही त्यांच्या सोबत असल्याची ग्वाही आम्ही देत आहोत.

आपले,

प्रियदर्शी तेलंग
दलित आदिवासी
अधिकार आंदोलन

डॉ संजय दाभाडे
आदिवासी अधिकार
मंच

डॉ. सिध्दार्थ धेंडे

किरण मोघे
जनवादी महिला
मंच

डॉ.नितीश नवसागरे
दलित आदिवासी
अधिकार आंदोलन